

Virtuele OB-X-factor

INTERFACE XTRA

- video's van alle plug-ins
- audio van alle plug-ins behalve Obsession
- demoversies van alle plug-ins

Het verschijnen van twee nieuwe emulaties van de klassieke analoge Oberheim OB-X(a) en OB-8 polysynths was voor ons aanleiding om de vier verschillende versies die nu op de markt zijn met elkaar te vergelijken.

door **Eppo Schaap**
epo@interface.nl

Oberheim bracht in de periode van 1979 tot 1985 achtereenvolgens drie analoge polyfone synthesizers op de markt die veel overeenkomsten vertoonden; de OB-X, OB-Xa en de OB-8. De virtuele versies in deze vergelijking combineren functies uit alle drie de modellen. Zo had alleen de OB-X cross-modulation tussen oscillators,

en de OB-Xa en OB-8 boden oscillator-sync, layering van twee sounds en behalve een 2-pole ook een 4-pole filter. De OB-8 was de enige met een arpeggiator. In de virtuele versies die wij bekeken is ook nog een stel andere extra functies toegevoegd. Alle hardware OB-modellen hadden twee oscillators, een niet-oscillerend filter, twee envelopes en twee lfo's, waarvan een speciaal voor vibrato. Een relatief eenvoudige set-up dus, maar wel met een heerlijke analoge vette klank.

Arturia OB-Xa V

De OB-Xa V van Arturia is de meest recente virtuele Oberheim OB. Deze synth zat nog niet in de V Collection en is een mooie aanvulling, omdat hij anders klinkt dan de Oberheim SEM en de Matrix 12 die al wel in de V Collection te vinden zijn. Je zou kunnen zeggen dat de OB-Xa V qua klank tussen deze modellen in zit. De SEM V klinkt wat rauwer en agressiever, helemaal als je de ingebouwde limiter met een hoog output-volume overstuurt; de Matrix 12 klinkt meer sophisticated dan de OB-Xa V, en heeft ook veel meer filters en andere modulatieopties. Naast de relatief eenvoudige 2-oscillatorstructuur met een tussen 12dB en 24dB omschakelbaar filter heeft Arturia extra

modulatiemogelijkheden aan de OB-Xa V toegevoegd. Op de modulatiepagina vind je vier grafische modulatie-editors waar je zelf een golfvorm kunt samenstellen die eenmalig of herhaald wordt doorlopen, waardoor hij als multisegment-envelope of complexe lfo dienst kan doen. Je kunt vrijwel alle parameters in de synth moduleren. Daarnaast kun je midi velocity, key follow, aftertouch, modulatie wiel en filter envelope in een tweede matrix aan een groot aantal parameters toewijzen.

Op alle virtuele Oberheims in deze vergelijking kun je de stemmen van de synth (meestal acht of zestien) individueel in het stereobeeld plaatsen. De OB-Xa V van Arturia heeft echter ook een stereo spread-functie – zoals we die van modernere synths kennen – die de klank als geheel kamerbreed stereo maakt. Je kunt dit instellen voor de oscillators, maar ook voor het filter en de lfo-modulatie. Door Unisono te selecteren wordt hij niet per se monofoon, maar kies je het aantal unisonostemmen én de totale polyfonie (maximaal zestien), zodat je bijvoorbeeld bij de instelling van respectievelijk vier unisonostemmen en een totale polyfonie van zestien toch vierstemmig akkoorden met een vette unisono-klank kunt spelen. De Arturia is de enige uit deze vergelijking met deze feature. De andere kandidaten worden in Unisono allemaal monofoon.

distributie: Pro Media Connect, 0252 629365
www.promediaconnect.nl, www.arturia.com

Synapse Audio Obsession

Obsession is een OB-X-emulatie van Synapse Audio, die met de Legend ook een prima Mini-moog-emulatie maakte. Synapse kennen we natuurlijk vooral van de veelzijdige Dune 3 synth.

Obsession is ook een OB-Xa met extra's. Hij is consequent opgezet als 8- of 16-stem-

kan de filterenvelope triggeren, zodat je het kunt ervaren als een notensequence. In de 6-delige modulatiematrix kun je de lfo's aan een groot aantal parameters toekennen. De oscillators hebben geen mixer, net als op een OB-X, maar in de 6-delige matrix is de mix wel instelbaar middels drie slots voor het mixen van de oscillators en ruis.

De interface is verdeeld over twee pagina's. Op de tweede pagina vind je, naast de step-lfo, nog de functie Organic, die de toonhoogte laat fluctueren voor een organisch, analog geluid. Een soort random pitch-lfo, maar dan per stem. Met VCA Sat krijgt de amp-sectie een boost met een heerlijke verzadigingsrand en hier kun je verder nog een limiter inschakelen. Op de tweede pagina vind je ook de 3-delige effectsectie met delay, reverb en chorus. De delay kan alleen gesynchroniseerd met het tempo van je daw werken en is niet in milliseconden instelbaar. De reverb is van Synapse Audio-kwaliteit, en dat betekent een romige dichte, maar heldere reverb met modulatie die ook een eigenzinnige shimmer-functie heeft, waarmee harmonischen als octaven worden toegevoegd. Hierdoor gaat deze reverb een eigen layer vormen die interessante sounddesign-mogelijkheden oplevert. De chorus-sectie

Überheim!

De Oberheim OB-X, OB-Xa en OB-8 zijn drie analoge, polyfone synths die duidelijk hun stempel hebben gedrukt op de popmuziek van de jaren tachtig en ver daarna. Bijna iedereen kent wel de introsound uit Jump van Van Halen, maar de Oberheims zijn ook heel vaak te horen in tracks van Prince, Queen, Bon Jovi, Gary Numan, The Police, Chaka Khan, Rush, Jam & Lewis en Depeche Mode. Ook nu nog zijn deze Oberheims erg in trek. Je hoort ze bijvoorbeeld bij Flume, Calvin Harris en Venetian Snares. Behringer is bezig met een hardwarekopie van de OB-Xa. Wanneer die te koop zal zijn is nog niet bekend.

nu vooral in op de verschillen met de andere kandidaten. De OP-X is in maar liefst vier versies verkrijgbaar, variërend van een simpele player met alleen presets tot een volledige synth met vele extra's in de pro-II-versie. De ontwikkelaar heeft diverse nieuwe functies toegevoegd die van de OP-X pro-II een veelzijdiger synth maken dan een pure OB-X-kloon. Zo zijn er twee filtersecties; een uit de OB-X (12dB en 24dB), maar ook het variabele filter uit de Oberheim SEM-modules dat low pass, high pass en notch combineert. Op de OP-X pro-II is de filtercurve te moduleren, wat op de SEM hardware niet mogelijk is. Ook is frequentie-modulatie met een sinusgolf toegevoegd; ook een feature die van de Matrix 12 afkomstig is.

Aan sommige punten kun je merken dat de OP-X pro-II al wat langer meedraait, zoals de wat gedateerd klinkende reverb. De interface is de minst intuïtieve uit de vergelijking, ook doordat er op de pro-II-versie veel extra opties zijn te vinden die allemaal met kleine extra knopjes in een scherm zijn ondergebracht. In het panel worden verder veel afkortingen gebruikt voor functies die niet meteen duidelijk zijn. Tijdens het bewerken van klanken is het jammer dat er geen display is waarop de actieve parameterwaarde wordt weergegeven. Je kunt gelukkig wel verschillende groottes instellen, hoewel je ziet dat de interface-elementen bij een grotere weergave minder scherp worden.

Bij de OP-X pro-II zitten 2.500 patches, waarbij ook een aantal banken zitten die andere polyfone synths emuleren, zoals de Jupiter 8, Prophet 5, Crumar Bit99 (wie kent hem nog?), de Minimoog, Polymoog, Roland SH2000 en SH01 en een Elka Synthex. Ook de bank Famous is leuk, met klanken uit legendarische hits.

distributie: Sonic Projects online
<http://www.sonicprojects.ch>

Eigenaardigheden

De Oberheim OB synthesizers hebben enkele eigenaardige eigenschappen die je moet kennen voordat je zelf klanken gaat maken of bewerken. In de virtuele versies worden deze eigenschappen namelijk ook exact geëmuleerd.

- Voor het instellen van de filterfrequentie is niet alleen de cutoff-knop verantwoordelijk. De envelope-intensiteit en ook het sustainniveau van de filter-envelope hebben minstens zo veel invloed. Zo kan het gebeuren dat je met de cutoff-regelaar het filter niet helemaal dicht krijgt, en ook de mod-regelaar in de filtersectie moet aanpassen om dit te bereiken. Andersom krijg je de meest heldere klank door de mod-regelaar helemaal open te draaien en eventueel ook de sustainknop in de envelope.
- Als de zaagtand- en blok golf-schakelaars van een OB synth uit staan, produceert de synth een driehoekgolf die ook aanwezig blijft als de andere golfvormen actief worden.

Vandaar dat je met pulsbreedtemodulatie (pwm) op een Oberheim OB niet zulke rollende stringsounds kunt maken als op een Prophet, Jupiter of Polymoog. De 'kale' strakke driehoeksgolf blijft altijd meeklinken.

- Het filter van een OB-Xa is niet zelfresonerend. Veel synth-filters gaan bij ver opgedraaide resonantie als oscillator werken en voegen een hoorbare toon toe, vaak met een specifieke kleur en vervorming die mede bepalend is voor het klankkarakter. Verwacht dus geen extreme verkleuringen en vervorming van een OB-kloon, zoals je die bijvoorbeeld met een Minimoog, MS-20 of TB-303 en sommige andere virtuele synths kunt maken. Uitzondering is de OP-X pro II, die een schakelaar heeft voor zelfoscillatie.
- OB synthesizers hebben van zichzelf geen mixfunctie voor de twee oscillators en de ruisgenerator, maar alle virtuele versies hebben wel mixerknoppen of een modulatiefunctie

>> heeft ook een ensemble-effect dat heel vintage klinkt en de weg vrijmaakt voor patches met een stringmachine-vibe.

Oberheim Matrix. De init-preset, die deze feature gebruikt, klinkt hierdoor gelijk al duidelijk levendiger dan die van de andere OB's uit deze vergelijking. Gelukkig is er ook een menufunctie om alle stemmen random waardes te geven, en ze weer 'recht' te zetten, want het is een heel werk om dit met de hand in te stellen.

distributie: Synapse Audio online
www.synapse-audio.com

Sonic Projects OP-X pro-II

De OP-X pro-II is al bijna tien jaar verkrijgbaar en was de eerste serieuze software-remake van de Oberheim OB-X(a). We bekeken hem eerder in Interface 131 en 152, dus we gaan

Disco DSP OB-Xd

De OB-Xd is een shareware synthesizer die als doel volledig functioneel is en blijft. De makers vragen er € 49,- voor als je hem serieus gaat gebruiken, en dat is hij zeker waard. Het is qua functionaliteit op het eerste gezicht de meest authentieke virtuele OB-X uit deze vergelijking. Hij heeft bijvoorbeeld geen ingebouwde effecten als delay en reverb. Maar je vindt wel functies van alle drie de modellen die Oberheim uitbracht, zoals crossmodulatie tussen de oscillators én oscillator sync. De filtersectie is uitgebreider dan die van een hardware OB-X. Er is een extra band pass-filter en hij heeft zelfs het SEM multifunctionele filter. OB-Xd heeft ook een tweede lfo voor vibrato en met Filter

	Aantal stemmen	filters	plug-in/stand alone	extra modulaties	effecten	arpeggiator	pluspunten	minpunten	prijs
Arturia OB-Xa V	16	• 12dB/24dB lpf • multimode lpf (12/24/36dB) in effectsectie	64bit vst/au/aax-plug-in en standalone	• 4 multisegment lfo's/envelopes • modulatie-matrix met 5 bronnen	3 bussen met 9 effecten	ja	• polyfoon unisono • moderne stereo verbreding	• lang niet alle effectparameters te moduleren • prijs	€ 199,-
Synapse Audio Obsession	16	12dB/24dB lpf	64bit vst/au/aax-plug-in	• 2x 128-step-lfo • 6-delige modulatie-matrix	chorus/ensemble, delay en reverb	nee	• 30+ parameter-varianties per stem • VCA Sat • prijs	• te veel heen en weer schakelen tussen 2 schermen	€ 99,-
Sonic Projects OP-X pro-II	12	multimodefilter à la SEM en OB gecombineerd	64bit au/vst-plug-in	• sinus fm • ringmodulatie • filter slope modulatie	delay, reverb	ja (veel mogelijkheden)	• meer dan een OB-X door de extra functies	• reverb gedateerd • Interface minder intuïtief	\$ 179,-
Disco DSP OB-Xd	32	variabel lp-, notch- en bp-filter vergelijkbaar met SEM	32/64bit vst-plug-in	• filter-, glide- en envelope slope	geen	nee	• moddervette unisono met max. 32 stemmen • prijs	• geen eigen functie voor opslaan presets	\$ 49,-

Slop, Glide Slop en Envelope Slop creëer je een organischer geluid. De stemmen kun je individueel in het stereobeeld plaatsen. En het mooiste komt nog: deze synth is maximaal 32-stemmig polyfoon en produceert in Unisono-mode moddervette monofone klanken, waarmee hij de andere kandidaten voorbijstreeft. Je kunt het aantal stemmen ook terugbrengen als het te veel van het goede wordt. De klank van OB-Xd doet niet onder voor de andere kandidaten in deze vergelijking en de ontwikkelaars hebben het OB-karakter minstens zo goed gevangen, ook bij de karakteristieke functies als crossmod en het filter met resonantie. En de interface blijft heel overzichtelijk. Wel jammer dat hij geen eigen functie heeft om patches op te slaan, zodat je afhankelijk bent van hoe dat in je daw is geregeld.

distributie: Disco DSP online
www.discodsp.com